

1012
Թ.Ե.Բ. ամսագրի ՄԱՆԿԱԿԱՆ Թ.ԱՏԲՈՆ

№ 1.

ՍՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆ

I.

Պ Ա Հ Մ Ը Տ Ո Յ Ի Կ

Մենախօսություն

II.

Ա Ջ Ա Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Կովեղիա երկու արարածով

891.99V

Կ-ՅԻ

Թ Ֆ Լ Ի Ս
Ն. Աղանեանի, Պոլից. 7.
1913

ագ. 100

1012

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

30 MAY 2011

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

№ 1

391.99 Մ. 93-2
L-61

Ար. Գրախոս

US. LIBRARY

ար

I.

ՊԱՆՏՐՈՆ

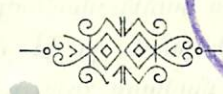
Մենագրություն

II.

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Կոմերիա երկու արարածով

1001
1869

Թ ի Ֆ Լ ի Ս

Էդիպոս. Օր. Ե. Աղանեանի, Պոլից. 7

1913

03 MAY 2013

9475

Սրանից շատ տարիներ առաջ ես մի յօդածի մէջ («Բաջ զինտրներ» պիէսի առաջին հրատար. առաջարան, 1885 թ.) աշխատում էի մի առ մի քննել այն առարկութիւնները, որոնք առաջ էին բերում մի քանի մանկավարժներ՝ մասնակար համարելով մանկական ներկայացումները: Ժամանակը սպացուցեց թէ ինչ մեծ եւ կարեւոր նշանակութիւն ունի մանկական թատրոնը փոքրիկների դիտողութիւնը, ճաշակն եւ ինտելիգենտութիւնը զարգացնելու համար: Այժմ արդէն գրեթէ չեն լուում թշնամական ճայներ նրա դէմ:

Իբրեւ «Հասկեր» մանկական ամսագրի հիմնադիր՝ ես հէնց առաջին օրից պիտի ուշադրութիւն դարձնէի մանկական գրականութեան այս ճիւղի վրա: Ես այն համոզմունքի էի որ մանկական պիէսը լոկ մի զարնալիք չէ, այլ լուրջ գրական գործ, որտեղ պիտի պահպանուած լինեն զեղարեւտի բոլոր պահանջները. այդտեղ էլ պիտի որոնենք թէ ընտրութիւնների հաւատարիմ արտայայտութիւնը եւ թէ գործողութեան զարգացման հոգեբանական ճշմարտութիւնը: Այսպիսի հասկացողութեան արդիւնք էին այն պիէսները, որ հետզհետէ լոյս տեսան «Հասկեր»-ի մէջ:

Այդ պիէսները շատ յաճախ խաղացում են այժմ՝ մեր բոլոր դպրոցական եւ ընտանեկան ընտանի վրա: Մանուկների ցոյց տաւ ջերմ՝ ընդունելութիւնը թեւադրում է ինձ առանձին զրջոյկներով լոյս ընծայելու այդ գրածքները:

Այս մանկական կոմեդիաներն ու վոդվիլները սրտանց նւիրում եմ փոքրիկ դերակատարներին եւ հանդիսականներին:

ՍՏ. Լիսիցեան

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁՆՐ

Ռուզիկ—վեց տարեկան աղջիկ:
Մայրիկ:

ՌՈՒՋԻԿ (ներս է մտնում՝ սենեակը եւ տեսնում է տախտի վրա նստած իր տիկնիկը: Արագ մօտենում է նրան, առջեւը կանգնելով ծափը ծափին է տալիս եւ ասում):

Խեղճ իմ Շուշանիկ, տանը մենակ մնացիր հա՛, քեզ զբօսնելու չը տարանք հա՛: Ճաշին ինչո՞ւ խելօք չէիր նստում, ինչո՞ւ էիր շուղ ու մուռ գալիս, երբ քեզ կերակրում էի, ինչո՞ւ: Բերանդ ինչո՞ւ լաւ չէիր բաց անում, քեզ որ սուպ էի տալիս: Քեզ եմ հարցնում, ինչո՞ւ: Ի՞նչ ես լսել: (Կարծես ականջ դնելով):

Ի-ի՞նչ. էլ չես անի՛, իսկի չես անի՛, իսկի՛: Էլ կերակուրը շորիդ չես թափի՛: Լաւ է, լաւ է, ներում եմ, ներում: Լաց մի լինի: Արի մայրիկիդ մօտ: (Իր ձեռքն է առնում տիկնիկը):

Երեսդ էս սրտեդ ես էսպէս կեղտտակ, այ աջ թուշդ: Փողոցի աղջիկ հօ չես: Արի, արի,

սրբեմ: (Հանում է գրպանից թաշկինակը եւ սրբում է տիկնիկի երեսը):

Ահա հիմա բոլորովին ուրիշ աղջիկ ես: (Մտտում է եւ ման է գալիս սենեակում): Բնք գնացինք պարտէզ: Էնքան տղաներ կային էնտեղ, էնքան տղաներ: Գիտես՝ կատիկի մեծ տիկնիկը, էն շէկը, քեզ շատ բարով արաւ: Ճշմարիտ: Ասաւ. «Շուշանիկը ո՞ւր է...» Չուզեցի ասեմ որ շորերդ կեղտոտ էին և դրա համար չեկար: Ասացի՝ «Տանն է»: «Տանն ի՞նչ պիտի անի»: Ասացի՝ «Երևի... երևի դասերը պիտի սովորի»: Չէ որ դու դասերդ պիտի սովորես: Արի նստիր, նստիր շուտով, ժամանակ է որ դասերդ սովորես: (Նստում է սեղանի առջեւ, տիկնիկը ծնկան վրա նստեցնում եւ մի գերք է քսց անում):

Դեհ, լաւ նստիր, մի կռտցիր, այ էսպէս. գիրքը ձեռներով բռնիր: Կարդա: Ի՞նչ ես ասում, կարդալ դեռ չը գիտես: Ամօթ քեզ համար: Ահա էսպէս պէտք է կարդաս... Բայց ես էլ որ կարդալ դեռ չեմ սովորել, ի՞նչպէս անենք:

Որ էսպէս է, արի քեզ մի հեքիաթ պատմեմ: Գիտես, մենք էնքան վազվզեցինք, էնքան խաղացինք պարտէզում: Միայն շոգ էր, շատ շոգ: Յետոյ նստեցինք ձառի տակ և Նազուհի սկսեց մի հեքիաթ պատմել: Բայց դու էտ հեքիաթը չես հասկանայ, չէ: Ես քեզ մի ուրիշ հեքիաթ կը պատմեմ: (Նստեցնում է աթոռի վրա, ինքն էլ նրա առջեւ շոքում եւ սկսում):

Եղել է չի եղել, մի փայտէ գառ է եղել:

Այ էնպիսի մի գառ, ինչպիսին իմ եղբայր Արշակը ունի: Էտ գառը էնքան էր ուտում, էնքան, որ ողջ փորը խոտով լցեց... Ի՞նչ ես պոօշներդ ուռցնում, իմ աննման, փայտէ գառի հեքիաթը չես հաւանում: Բաս քեզ ի՞նչ հեքիաթ պատմեմ: Հեքիաթ բոլորովին չես ուզում... Որ էսպէս է, արի մի երգ երգենք (ընում է տիկնիկի երկու ձեռքից, պտտում եւ քարօք երգում):

Երկու փոքրիկ նապաստակ Հանգիստ խոտ են կրծոտում... Վայ, մոռացայ, որ էն սենեակում մայրիկը հանգստանում է: Չէ որ նա շատ է յոգնել: Գիտես, ամբողջ գիշեր մեր Արշակը անքում էր: Դու ո՞ւր տեսար, էս առաւօտ մեզ մօտ բժիշկ եկաւ: Ես բժշկին չեմ սիրում, չէ: Շուշանիկ, ափսոս որ Արշակը հիւանդացել է և մեզ հետ չի կարող խաղալ (կանգնեցնում է տիկնիկը սենեակի մէջտեղ, մի փոքր հեռանում եւ ասում):

Ապա ի՞նչ անենք հիմա ես և դու: Երգել չի կարելի, վազվզել չի կարելի: Արի, պահմըտոցիկ խաղանք: Ուզում ես: (Վեր վեր թռչելով) Պահմըտոցիկ, պահմըտոցիկ: Դեռ դու թաք կը կենաս, իսկ ես քեզ կը փնտրեմ, և յետոյ ես թաք կը կենամ և դու ինձ կը փնտրես, Լաւ: (Մտտում է տիկնիկը):

Բայց դու սրտեղ պիտի թաք կենաս: Բարձի՛ ետե: Ո՛չ, ո՛չ: Էնտեղ քեզ իսկոյն կը գտնեմ: Ուզում ես՝ վառարանի մէջ: Ի՞նչ եմ ասում. չէ որ էնտեղ շորերդ բոլորովին կը կեղտոտես: Ա-ս,

գիտես, մի էնպիսի տեղ թաք կացիր, որ ոչոք, ոչոք քեզ չը կարողանայ գտնել: (Ռուզիկը դէս ու դէն է նայում, արագ մօտենում է պահարանին եւ քաց է անում պահարանի դուռը):

Արի պահարանի մէջ թաք կացիր: Գիտես, երբ ես Արշակի հետ պահմըտօցիկ եմ խաղում, միշտ պահարանումն եմ թաք կենում: Գլուխդ կը պահես շորերի մէջ, միայն ոտներդ կերևան: Այ էսպէս, էսպէս (կանգնեցնում է տիկնիկը պահարանի մի անկիւնում, կախած շորերի տակ, երեսը պատին դարձրած, եւ դուռը վրա դնում: Մատը տանելով շրթունքներին, ոտի պծեղների վրա կամացուկ հեռանում է):

Սո՛ւ-սո՛ւ, սո՛ւ-սո՛ւ (հեռանում է սենեակի հեռուոր անկիւնը, աչքերը ձեռներով ծածկում եւ մի փոքր ժամանակից յետոյ հարցնում է):

Ժամանակ է... (Լոռութիւն): Շուշանիկ, ժամանակ է: Այո՛: (Աչքերը քաց է անում, շուտ է գալիս եւ շուրջը նայում):

Ո՞րտեղ ես: Ես քեզ ի՞նչպէս գտնեմ: Այ, այ, աթոռի ետևն ես: (Որոնում է): Ո՛չ, էստեղ չէ: Ո՛ւր պիտի գնացած լինի: Շուշանիկ, Շուշանիկ... Չայն չի հանում: Ի՞նչ սատանայ է, ի՞նչպէս է թաք կացել: (Վառարանի դռնակը քաց է անում): Էստեղ էլ չը կայ: Չը լինի թէ բարձի տակն է պահել: Ոչ, էստեղ էլ չէ: Ո՛ւՖ, յոգնեցի փնարելով: Շուշանիկ, որտեղ ես, որտեղ, դուրս արի: (Լոռութիւն): Ո՞րտեղ կարող է լինել, հա՛: (Մտածում է): Չը լինի թէ պահարանն է

մտել: Ոչ, էստեղ ի՞նչպէս կը տեղաւորւէր. չէ որ լիքը շորեր են: Ապա մի տեսեմ: (Բաց է անում պահարանի դուռը, շոշափում է դեռ շորերը վերեւից): Չէ, էստեղ էլ չը կայ: (Կարծես յանկարծ դիպչելով տիկնիկին):

Ա՛, գտայ, գտայ, վերջապէս գտայ: (Դուրս է քաշում եւ սկսում է հետը պար գալ) Չէի իմանում, որ էսպէս խորամանկ ես: Տես, ի՞նչպէս է վրաս ծիծաղում: Սպասիր, սպասիր: Հիմա իմ հերթն է, հիմա դու աչքդ ծածկիր, իսկ ես թաք կը կենամ, տեսեմ՝ ի՞նչպէս ես ինձ գտնում: (Տանում է՝ տիկնիկը կանգնեցնում իր նախկին կանգնած տեղը):

Աչքերդ լա՛ւ խփիր: Ձեռներով, ձեռներով: Ո՛չ, ո՛չ, էսպէս կը տեսես. չեմ ուզում, չեմ խողայ: Դու պէտք է աչքերդ թաշկինակով կապես: Այ, էսպէս (կապում է տիկնիկի աչքերը թաշկինակով եւ նրա գլուխը դէպի պատն է դարձնում):

Սո՛ւ-սո՛ւ, սո՛ւ-սո՛ւ, դու ինձ երբէք չես գտնի, երբէք:

(Կամացուկ, ոտի պծեղների վրա հեռանում է, դէս ու դէն է նայում, յետոյ քաց անում պահարանը, այնտեղ թաք կենում եւ ետեւից դուռը ծածկում: Պահարանի միջից ձայնում է):

Ժամանակ է, ժամանակ է (լոռութիւն), Շուշանիկ, ժամանակ է: (Աւելի երկար լոռութիւն): Շուշանիկ, կո՛ւ-կո՛ւ, կուտի - կո՛ւ-կո՛ւ: (Շատ երկար լոռութիւն, քնաթմաթախ) Ժամանակ է: (Մի

փորը ժամանակից պահարանի դուռը բացում է
և մէջը երեւում է Ռուզիկը նստած, մէջքով շո-
քերին և ետեւի պատին կրթնած, իսկ ոտները
առաջ մեկնած, պահարանից դուրս: Ռուզիկի
պոկը քարշ է ընկել, ընել է: Մի երկու քուպէից
մտնում է մայրիկը):

ՄԱՅՐԻԿ

Ռուզիկ, Ռուզիկ: (Որոնում է աղջկան):
Իմ աննման, ուր ես: Չը լինի թէ հարևանի մօտ
է գնացել: Առանց հարցնելու ուր պիտի գնար:
Ռուզիկ, Ռուզիկ: (Յանկարծ նկատում է որ
պահարանը բաց է, և մօտենում է պահարանին):
Վա՛, աղջի, էստեղ ես: Քնել ես, լինչ է:

ՌՈՒԶԻԿ (Քնի միջից)

Շուշանիկ, չես գտնի, չէ:

ՄԱՅՐԻԿ (Հանելով աղջկան պահարանից և
խտտելով նրան):

Տիկնիկը չեմ, մայրիկդ եմ, մայրիկդ:

ՌՈՒԶԻԿ (Յանկարծ աչքերը լայն բաց է անում):

Հօ ինձ տիկնիկը չը գտա՛ւ, մայրիկ, Շուշա-
նիկը հօ ինձ չը գտա՛ւ, էնպէս չէ, մայրիկ, հօ
չը գտա՛ւ:

ՄԱՅՐԻԿ (Ժիծաղում է)

Ես գտայ, ես:

ՌՈՒԶԻԿ (Մօք գրկից դուրս պրծնելով և վազելով
տիկնիկի մօտ՝ ջգրացնում է):

Հէ, հէ, հէ, հօ չը կարողացար ինձ գտնել
հօ չը կարողացար գտնել: Հէ, հէ, հէ:

ՍՏ. ԼԻՍԻՅԵՍՆ

Վ. ԱՐԱԳՈՂԻ

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Կոմիտիա երկու արարւածով

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՉԵՐ

Աննա—մօրաբոյր

Թագուշ—11 տարեկան

Ժանիկ—10 տարեկան

Լիլիկ—7 տարեկան

Մարիամ—ազատիկ և խոհարարուհի

Տեսարանը ներկայացնում է կարգին կահաւորւած սե-
նակ: Մէջտեղ՝ սեղան և աթոռներ. ձախ կողմում՝
գրքակալ գրքերով. աջ կողմում՝ թախտ:

ԱՐԱՐԻԱԾ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ Ի.

ԹԱԳՈՒՇ, ԺԱՆԻԿ, ԼԻԼԻԿ.

ԹԱԳՈՒՇ.

Այսպէս էլ անբախտութիւն: Միշտ մէկը
մեզ պիտի հսկի, միշտ մէկին պէտք է հնա-
գանդուներք.

ԺԱՆԻԿ.

Կարծես թէ մենք միայն նրա համար
ստեղծւած լինենք, որ մեծերը միշտ մեզ
հրամայեն:

ԼԻԼԻԿ. (շարունակ հանում հազցնում է իր տիկնիկը):

Մինչև անգամ իմ տիկնիկները այնքան հրամաններ չեն լսում, որքան ես:

ԹԱԳՈՒՇ.

Որ միայն հայրիկին ու մայրիկին պէտք լինէր լսել, դեռ ոչինչ: Բայց ի՞նչու ուրիշները պէտք է մեզ հսկեն:

ՓԱՆԻԿ.

Առանց այդ հսկողութեան էլ շատ լաւ կը դիմանայինք:

ԼԻԼԻԿ.

Այն էլ ի՞նչպէս:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մայրիկը շատ լաւ կարող էր մեզ մի երկու օրով մենակ թողնել, մինչեւ Թիֆլիսից վերադառնալը:

ՓԱՆԻԿ.

Ի հարկէ:

(Դուռը մի քիչ քացտում է, մտնում է մ'օրաքոյրը. երեխաները նրան շնն նկատում. նա շեմքին կանգնած մնում է):

ԼԻԼԻԿ.

Թէ չէ, մայրիկը մեզ համար կանչել է սուել Աննա մօրաքոյրը, Ի՞նչպացու է:

ՓԱՆԻԿ. (հեզնօրէն).

Որ մօրաքոյրը մեզ միշտ հրամայի թէ ինչ պիտի ուտենք, ինչ պիտի անենք, երբ պիտի դասերը սովորենք, երբ պիտի պառկենք:

ԹԱԳՈՒՇ. (վրդոված).

Կարծես թէ մօրաքոյրը գիտենալիս լինի թէ մեր սիրտը ի՞նչ է ուզում, կարծես թէ գիտենալիս լինի երբ է մեզ դուր գալիս խաղալ, երբ է մեր քունը տանում:

ՓԱՆԻԿ. (հեզնօրէն).

Դրա մասին ո՞վ է մտածում: Միայն այն են պահանջում, որ լսենք, լսենք ու լսենք:

ԼԻԼԻԿ.

Ոհ, հրամայել ես էլ հօ կարող եմ: Այդ աւելի հեշտ է, քան թէ լսել:

ԹԱԳՈՒՇ. (երազկոտ ձայնով)

Ահ, երանի թէ յանկարծ մէկը տանէր ինձ մի այնպիսի աշխարհ, որտեղ երեխաներն են հրամայում, իսկ մեծերը ստիպւած են լսել:

ԼԻԼԻԿ. (հետաքրքրուածամբ).

Մի՞թէ այդպիսի աշխարհ կայ:

ՓԱՆԻԿ.

Ցաւն էլ հէնց այդ է, որ չըկայ. բայց եթէ լինէր, եթէ լինէր, — ա՛հ, ի՞նչ լաւ կըլինէր. Այն ժամանակ ցոյց կըտայինք թէ մենք աւելի լաւ կարող ենք կառավարել, քան թէ մեծերը: (Աննա մօրաքոյրը աննկատելի կերպով դուրս է գնում):

ԹԱԳՈՒՇ.

Էհ, դրա մասին խօսել էլ չարժէ: Միայն սիրտս է պղտորում, երբ մտածում եմ, որ այդպէս չի կարող լինել:

ԼԻԼԻԿ.

Իսկ ուր որ է վարժուէին դասի կըգայ: Ոհ,

դասերս դեռ չեմ արտագրել: (Լիլիկը առնում է տետրակը, նստում է սեղանի մ'օտ եւ սկսում է գրել):

ԺԱՆԻԿ.

Իսկ ես անգիրս դեռ չեմ սովորել:

ԹԱԳՈՒՇ.

Խնդիրը վճռում եմ, վճռում, դուրս չի գալիս (սեղանի շուրջը նստած պարսպում են. Լիլիկն ու Ժանիկը կէս ծայնով մ'ըթմ'ըթում են):

ՏԵՍԱՐԱՆ II.

ՆՈՑՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՆԱ ՄՕՐԱՔՐՈՅԸ.

ԱՆՆԱ. (մ'անելով).

Երեխաներ, ես դեռ ձեզ ոչինչ չեմ ասել մայրիկի վերջին կարգադրութեան մասին:

ԹԱԳՈՒՇ.

Ոհ, մօրաքոյր, ի՞նչ հարկաւոր է ասել: Առաջուց գիտենք թէ ինչ կըլինի: Ամեն բանում լսեցէք Աննա մօրաքրոջը, վարժուհուն, Մարիամին...

ԺԱՆԻԿ. (Թազուշի եղանակով)

Գէորդ ծառային, մեր մշակին, մի խօսքով բոլորին, բոլորին:

ԼԻԼԻԿԸ (գլխով կրկնում է նրանց շարժումները).

ԱՆՆԱ. (ժպտալով).

Այս անգամ սխալել էք: Մայրիկը բոլորովին ուրիշ բան է կարգադրել:

ԼԻԼԻԿ.

Ես գիտեմ՝ ինչ... (մեծերին նմանեցնելով).

Թող երեխաները առնից դուրս չըգնան, սաստիկ անձրև է գալիս, թող քաղցր բան չսպառանց շատ չուտեն, թող վաղ պառկեն քնեն:

ԹԱԳՈՒՇ ԵՒ ԺԱՆԻԿ (ընդհատելով անագ)...

Թող լաւ սովորեն, աղմուկ չըհանեն, գժուլիւն չանեն, թող... Ահ, գիտենք, բոլորը գիտենք:

ԱՆՆԱ. (շատ հանգիստ).

Նորից սխալում էք: Բայց գուր գլխներդ միք ցուացնի, միենոյն է՝ չէք իմանայ թէ ինչ պիտի ասեմ ձեզ: Բոլորովին թէ անսպասելի և թէ շատ ուրախալի բան: Ահա մայրիկն ինչ կարգադրեց: Գիտէք որ մի քանի օրով հայրիկի հեռ գնացել են Թիֆլիս. մինչև նրանց վերադառնալը... (կանգ է առնում եւ ժպտալով նայում է երեխաներին, որոնք շատ հետաքրքրւած են):

ԼԻԼԻԿ. (մ'օրաքրոջ փեշից քաշելով).

Ի՞նչ, ի՞նչ:

ԱՆՆԱ.

Մինչև նրանց վերադառնալը ձեզ բոլորովին ազատ և ինքնազուլիս է թողնում, աճանց հսկողութեան:

ԵՐԵՆԱՆԵՐԸ (արագ).

Կատակ ես անում, մօրաքոյր:

ԱՆՆԱ.

Բոլորովին ոչ: Այդ դեռ բոլորը չէ. մայրիկն ասաւ, որ տան ամբողջ կառավարութիւնն ու իշխանութիւնը ձեզ է յանձնում, դուք պիտի կարգադրութիւն անէք:

ԼԻԼԻԿ (ընդհատում է)։

Բայց մեզ ոչ ոք չի լսի։

ԱՆՆԱ.

Ընդհակառակը։ Արդէն ծառաներին և Գէորգին ասել եմ, որ եթէ մի բան հարկաւոր լինի, ձեզ դիմեն և ձեր կարգադրութիւնները իսկոյն ճիշտ կատարեն։

ԼԻԼԻԿ. (ծափ տալով եւ սենեակում թռչկոտելով)։

Ահ, ինչ լաւ բան կըլինի, ինչ լաւ բան։ Բոլորովին ազատ կըլինենք։ Ես իսկոյն կըհրամայեմ, որ ինձ համար մոշի մուրաբով կարկանդակ պատրաստեն։ Գնամ, Մարիամին հրամայեմ (դուրս է վազում թռչկոտելով)։

ԺԱՆԻԿ. (զոռոզ)։

Այ թէ երեխայ է։ Իսկ ես կըվերցնեմ հայրիկի հովանոցը և կերթամ մենակ զբօսնելու։

ԹԱԳՈՒՇ. (արագ)։

Ներողութիւն։ Ես եմ ուզում վերցնել հայրիկի հովանոցը և գնալ ընկերուհուս մօտ։

ԺԱՆԻԿ (ըարկութեամբ)։

Շատ հարկաւոր է որ գնաս։ Կարող ես տանը մնալ։ Իսկ ես ասացի, որ հովանոցը կըվերցնեմ, ու կըվերցնեմ։

ԹԱԳՈՒՇ.

Այն է, որ չեմ կարող։ Մօրաբոյր, ժանիկը չըպէտք է հայրիկի հովանոցը վերցնի, այնպէս չէ. հայրիկը թոյլ չի տալիս վերցնել։

ԱՆՆԱ.

Ես այլևս ձայն չունեմ։ Արէք, ինչպէս ու-

զում էք։ Իսկ եթէ ինձ ասելու բան կունենաք, մայրիկի սենեակում կըլինեմ (դուրս է գնում)։

ՏԵՍՍՐԱՆ III.

ԹԱԳՈՒՇ, ԺԱՆԻԿ, յետոյ ԼԻԼԻԿ.

ԹԱԳՈՒՇ (վազում է դէպի դուռը)։

Կերթամ, հովանոցը ես կըվերցնեմ։

ԺԱՆԻԿ (նրա կտելից վազելով)։

Ես առաջինը ասացի, որ հովանոցն եմ վերցնելու։

ԹԱԳՈՒՇ (ծայնը քարձրացնելով)։

Տեսնենք թէ ինչպէս ես հովանոցը վերցնում։

ԺԱՆԻԿ (աւելի քարձր ծայնով)։

Տեսնենք։

ԹԱԳՈՒՇ.

Ես քեզանից մեծ եմ։

ԺԱՆԻԿ.

Իսկ ես տղամարդ եմ։

ԹԱԳՈՒՇ (ծաղրելով)։

Լաւ տղամարդ ես։ Դեռ մարդավարի կարգալ էլ չըզդիտես։

ԺԱՆԻԿ.

Քո բանը չէ։ Թո՛ղ ինձ. (աշխատում է դէպի դուռը անցնել, Թագուշը չի թողնում. Դուռը քացում է, ներս է վազում Լիլիկը շատ շփոթաւած։ Թագուշն ու ժանիկը ետ են ցատկում)։

ԼԻԼԻԿ. (հեալով)։

Վարժուհին եկաւ։

ԹԱԳՈՒՇ (սարսափած).

Տէր Աստուած, դասս չեմ սովորել:

ԺԱՆԻԿ (նոյնպէս).

Անգիրս չըգիտեմ:

ԼԻԼԻԿ (ձեռները կոտորելով).

Իսկ ես ոչինչ չըգիտեմ, ոչինչ: (Յրեխաները արագ վազում են դէպի սեղանը, կարգի են բերում զրքերը, տետրակները: Լիլիկը արագ գրում է, Ժանիկը բարձր ձայնով կրկնում է ոտանատրը, Թագուշը տետրակի վրա կոացած հաշիւ է անում):

ՏԵՍԱՐԱՆ IV

ՆՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ՄԱՐԻԱՄԸ.

ՄԱՐԻԱՄ (ըարձր ձայնով, աչխատելով ծիծաղը զսպել եւ ծանր խօսել).
Ներեցէք խնդրեմ. վարժուհին հարցնում է՝ կարճ է արդեօք մտնել և պարապել:

(Յրեխաները տետրակներն ու զրքերը թողնում են ու զարմացած իրար են նայում: Թագուշը առաջինն է ուշքի գալիս):
ԹԱԳՈՒՇ (աչխատում է խօսել սառն կերպով, մեծերին նմանեցնելով).
Ասա վարժուհուն, որ այսօր դաս չի լինի:

ԼԻԼԻԿ (շտապով).

Էգուց էլ:

ԺԱՆԻԿ (շատ կոպիտ ձայնով).

Արձակում ենք վարժուհուն:

ՄԱՐԻԱՄ.

Ձեր կամքն է, ինչպէս կը հրամայէք (ըռըս է գնում):

ԵՐԵՆԱՆԵՐԸ (միասին, թեթևացած սրտով).

Ա՛հ:

ԺԱՆԻԿ.

Ի՞նչ բախտաւորութիւն է հրամաններ տալ: **ԼԻԼԻԿ.**

Ահ, մեծ բախտաւորութիւն է: Կարող էք երևակայել թէ Մարիամը ինչպէս էր նայում, երբ ճաշի կարգադրութիւն էի անում:

ԹԱԳՈՒՇ.

Ի՞նչ, դու ճաշի կարգադրութիւն էիր անում: **ԼԻԼԻԿ** (հպարտ).

Այո, արդէն պատւիրել եմ:

ԺԱՆԻԿ.

Տեսնենք թէ ինչ:

ԼԻԼԻԿ (աշխոյժ).

Ոհ, հրաշալի ճաշ: Առաջին տեսակը կըլինի սերկելիի սպաս, երկրորդը՝ խնձորով տոլմա, երրորդը՝ կարկանդակ մոշի մուրաբով:

ԹԱԳՈՒՇ (ըարկացած ընդհատում է).

Ոչ, էլ համբերելու բան չէ: Նախ և առաջ քեզ սով էր թոյլ տալիս՝ ճաշի կարգադրութիւն անես:

ԼԻԼԻԿ.

Ներողութիւն: Աննա մօրաքոյրը ասաւ, որ մենք ինքներս կարող ենք պատւէրնել:

ԹԱԳՈՒՇ.

Բայց ոչ թէ դու:

1001
6981

ԼԻԼԻԿ.

Բայց ինչո՞ւ ոչ էս:

ԺԱՆԻԿ (արհամարհանքով).

Որովհետեւ դու դեռ լակոտ էս:

ԼԻԼԻԿ.

Օ, օ, գլուխդ շատ մեծ բան մի կարծիր, մի երեք տարով ինձանից մեծ էս: Եթէ այդպէս է, Մարիամի հետ համեմատած, դու աւելի մեծ լակոտ էս:

ԺԱՆԻԿ.

Լեզուդ կարճ պահիր:

ԹԱԳՈՒՇ.

Հանգիստ, հանգիստ, միք կուիլ: Դեռ ճաշի մասին պիտի խօսենք: Չէ՞ որ մրգեղէն շատ կըլինի:

ԺԱՆԻԿ.

Ի հարկէ:

ԼԻԼԻԿ.

Բոլորովին ոչ: Ես միք շատ եմ սիրում և ուզում եմ մրգերից պատրաստած կերակուրներ ուտել:

ԹԱԳՈՒՇ ԵՒ ԺԱՆԻԿ.

Բայց մենք չենք ուզում:

ԼԻԼԻԿ.

Իմ բանը չէ: Ես ուզում եմ ազատութիւն վայելել:

ԹԱԳՈՒՇ.

Լաւ ազատութիւն է, ուզում էս, որ մեզ էլ ստիպես մրգեղէն կերակուրներ ուտենք:

ԼԻԼԻԿ.

Դուք էլ ձեզ համար մէկ մէկ բան պատւիրեցէք:

ԺԱՆԻԿ.

Ճշմարիտ է ասում (կանչում է). Մարիամ, Մարիամ: Թող Մարիամը սրա համար մրգեղէնից պատրաստի, իսկ մեզ համար...

ԹԱԳՈՒՇ (ընդհատելով).

Հաւով փլաւ, վրան էլ սալորի մուրաբա:

ԺԱՆԻԿ.

Աւելի լաւ է տապակած վառիկներ (մտնում է Մարիամը):

ԹԱԳՈՒՇ.

Այնքան ենք կերել տապակած վառիկներ: Թող հաւով փլաւ լինի:

ԺԱՆԻԿ (Նկատելով Մարիամին, կոպիտ ձայնով).

Հա, եկա՞ր վերջապէս. շատ լաւ: Իմացիր, որ ճաշին կունենանք տապակած վառիկներ:

ԹԱԳՈՒՇ (արագ).

Հաւով փլաւ:

ԼԻԼԻԿ (միաժամանակ).

Կարկանդակ մոշի մուր, բով:

ՄԱՐԻԱՄ (աղանջները փակելով).

Ոչինչ չեմ հասկանում. այդպէս միք բղաւի:

ԼԻԼԻԿ.

Ուզում ենք, ու բղաւում: Այսօր ամեն բան անելու իրաւունք ունենք:

ԹԱԳՈՒՇ (խիստ).

Քո բանը չէ՞ մեզ նկատողութիւն անես: Աւելի լաւ է լսիր, ինչ ենք հրամայում:

ՄԱՐԻԱՄ.

Լսում եմ: Ուրեմն ճաշին կը լինեն տապա-
կած վառիկներ, հաւով փլաւ, մուրաբով կար-
կանդակ:

ԵՐԵՄԱՆԵՐԸ (միաժամակալ).

Լիլիկ.

Սերկերի սպան:

ԺԱՆԻԿ.

Սպաս հարկաւոր չէ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Պամիգորի սո՛ւս:

Լիլիկ.

Մեղրով եաղու:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մեղրով խաւիժ:

ՄԱՐԻԱՄ (գլուխը ընկնելով).

Ուրաքէք: Այդպէս հօ ճաշը միայն ժամի
վեցին պատրաստ կը լինի (ղուրս է փախչում):

Լիլիկ (ետեւից կանչում է).

Զը մուսանաս մոռի մուրաբով կարկանդակը:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մեղրով խաւիժը:

ԺԱՆԻԿ.

Եաղուհ:

ՏԵՍԱՐԱՆ V.

ՆՈՅՆԵՐԸ, ԱՌԱՆՅ ՄԱՐԻԱՄԻ

Լիլիկ.

Փառք Աստծու, ամեն մէկս իր սիրած բանը

կուեննայ. ինչոր սիրան ուզում է, կուտի, կը
կշտանայ:

ԹԱԳՈՒՇ (ըզգոնութեամբ).

Այո, միայն թէ ճաշը վեցից առաջ պատ-
րաստ չի լինի և Մարիամը կը մտածի թէ մենք
նոյնիսկ ճաշ պատւիրել չենք իմանում:

ԺԱՆԻԿ.

Որ այդպէս էր, ինչու էիր հաւով փլա-
պանանջում:

ԹԱԳՈՒՇ.

Որովհետեւ հաւով փլաւը քո տապակած վա-
ռիկներէց լաւ է:

ԺԱՆԻԿ:

Նայելով թէ ում համար:

ԹԱԳՈՒՇ (զրգուած).

Ամեն մի կարգին մարդու համար:

ԺԱՆԻԿ. (վեր թռչելով եւ ցատկելով դէպի Թա-
գուշը).

Ի՞նչ: Այդ ուրեմն էս չեմ կարգին մարդ:

Լիլիկ (նրանց մէջ ընկնելով).

Ի՞նչ է ձեզ պատահել: Երբէք չէիք կուում.
Իսկ այսօր— ազատութեան օրը...

ԺԱՆԻԿ (ամաչելով ետ է ըաշում).

Թագուշն է միշտ...

ԹԱԳՈՒՇ (նոյնպէս).

Ժանիկն է միշտ...

Լիլիկ.

Ի՞նչ էք ժամանակ կորցնում: Աւելի լաւ է
ազատութիւնը վայելեցէք: Ես կերթամ կը հազըն-

ւեմ ու յետոյ կը զբօսնեմ իմ տիկնիկիս հետ:
(Աննում է տիկնիկը): Ի՞նչ է, իմ աչքիս լոյս,
համաձայն ես (դուրս է գնում):

ԹԱԳՈՒՇ.

Ես էլ կը հագնւեմ, կը վերցնեմ հայրիկի
հովանոցը և կերթամ ընկերուհուս մօտ (ուզում
է գնալ):

ԺԱՆԻԿ.

Հովանոցը իմն է: Չը համարձակւես ձեռք
տալ: Չեմ թողնի (երկուսն էլ վազում են դէպի
նախասենեակը: Բեմը մի րոպէ դատարկ է մնում
Նախասենեակից կուի ծայներ են լսում. Թագուշը
ներս է վազում հովանոցը ձեռքին, Ժանիկը աշ-
խատում է նրանից խլել):

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Վ

ԹԱԳՈՒՇ ԵՒ ԺԱՆԻԿ

ԹԱԳՈՒՇ (հովանոցը քաշքշելով)

Թող, ասում եմ, մօրաքրոջը կը կանչեմ:

ԺԱՆԻԿ

Չե՞ս տայ: Շատ եմ վախենում մօրաքրոջից:

ԹԱԳՈՒՇ

Որ սպանես, չեմ տայ:

ԺԱՆԻԿ

Տեսնե՞ք, ի՞նչպէս չես տայ: (Յանկարծ հո-
վանոցը կոտրում է):

ԹԱԳՈՒՇ (ըստ թողնելով).

Ահա հօ կոտրեցիր, կոտրեցիր:

ԺԱՆԻԿ (նրա կողմը շարտելով).

Չէ, դու կոտրեցիր, դու: Ի՞նչու էիր քաշ-
քշում:

ԹԱԳՈՒՇ.

Սպասիր, հայրիկին ասեմ:

ԺԱՆԻԿ.

Ես էլ կասեմ, որ դու էիր, դու: Խաբարբզան,
խաբարբզան:

ԹԱԳՈՒՇ.

Ե՞ս եմ խաբարբզան, (վերցնում է կոտրած
հովանոցը, ուզում է խփել Ժանիկին: Ժանիկը
փախչում է): Այ քեզ, այ քեզ:

ԺԱՆԻԿ (ըզըզելով նրան).

Ի՛, ի՛. խաբարբզան, խաբարբզան:

ԹԱԳՈՒՇ (կանգնելով եւ շարտելով հովանոցը).

Որ այդպէս է, ես էլ կերթամ, քո ջրգ-
րու մայրիկի պահաբանը բաց կանեմ ու նրա
նոր կարմիր հովանոցը կը վերցնեմ:

ԺԱՆԻԿ.

Ես էլ քո ջրու կը հրամայեմ որ մեր ձին
թամքեն ու ձիով զբօսնելու կերթամ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մեր ձին այգի գնալու համար է: Հայրիկը քեզ
թողնում է հեծնել և միայն մեր բակում ման գալ:

ԺԱՆԻԿ

Այսօր ինչ որ ուզում եմ, անում եմ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Շատ հարկաւոր է, արն (գնում է դուրս):

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն VII

ԺԱՆԻԿ, յետոյ ՄԱՐԻԱՄ եւ ապա ԼԻԼԻԿ

ԺԱՆԻԿ.

Մարիամ, Մարիամ: (Մի փոքր նպասելուց յետոյ, աւելի ըարձր ձայնով) Մարիամ, խլացել ես, ի՞նչ է:

ՄԱՐԻԱՄ (արագ ներս վազելով, թեքերը կշտած, ձեռքերը խմորի մէջ)

Ի՞նչ է, ի՞նչ. կրակ հօ չի ընկել:

ԺԱՆԻԿ (անհավատ)

Ի՞նչու հէնց որ կանչում եմ, չես գալիս:

ՄԱՐԻԱՄ

Նաղոււի համար խմոր էի հոճոցում: Չէ որ այսօր երեք ճաշ պիտի պատրաստեմ:

ԺԱՆԻԿ

Վազիր իսկոյն, Գէորգին ասա, որ մեր ձին թամբի. պիտի փողոց գնամ:

ՄԱՐԻԱՄ.

Ի՞նչ, այս ցեխին: Ձին հօ ցեխի մէջ կը խրւի եւ դուրս չի գայ:

ԺԱՆԻԿ.

Ամեն բանի մէջ քիթդ մի կոխի: Արա ինչպէս հրամայում եմ:

ՄԱՐԻԱՄ

Շատ բարի (ուզում է գնալ, տեսնում է ներս մտնող Լիլիկին, որը հագել է ամենանոր զգեստը, գեղեցիկ զխարկ եւ նոր ոտնամաններ. տիկնիկը ձեռքին է): Այս էլ ի՞նչ է:

ԼԻԼԻԿ.

Ձբօններու եմ գնում:

ՄԱՐԻԱՄ.

Բայց չէ՞ որ այսօր անձրև է գալիս, սաստիկ ցեխ է:

ԼԻԼԻԿ.

Իմ բանս ես եմ իմանում: (Մարիամը զընում է):

ԺԱՆԻԿ.

Բայց ամենանոր շորդ եւ ամենագեղեցիկ զխարկդ ու կօշիկներդ այս եղանակին չէ՞ որ կը փչացնես:

ԼԻԼԻԿ.

Քո բանը չէ: Մայրիկը այս շորս կողպում է այնպէս, կարծես մի ոսկի լինի. ես էլ այսօր իմ ազատութիւնից եմ ուզում օգտուել եւ այս շորս եմ հագնում: Յտեսութիւն:

ԺԱՆԻԿ (ուզում է առաջը կտրել).

Իսկ ես չեմ թողնի:

ԼԻԼԻԿ.

Չես թողնի: Քեզ ո՞վ է հարցնում: Այսօր ես ազատ եմ եւ ինքնազուլս (դուրս է վազում):

ԺԱՆԻԿ.

Ի՞նչ կասի մայրիկը: Աւելի լաւ կը լինէր որ ամենքիս չը տային ազատութիւն. չէ՞ որ Լիլիկը չի հասկանում թէ ինչ կարելի է անել եւ ի՞նչ չի կարելի: Այ, եթէ ամբողջ իշխանութիւնը միայն ինձ տային... Բոլորովին ուրիշ բան

կը լինէր: (մտնում է Թագուշը, լաւ հագնւած եւ մայրիկի հովանոցը բաց արած):

Տ Ե Ս Ս Բ Ս Ն VIII

ԺԱՆԻԿ, ԹԱԳՈՒՇ, յետոյ ՄԱՐԻԱՄ.

ԺԱՆԻԿ.

Բարի ճանապարհ (մի նրկու ըրպէ նայում է նրան): Ի՞նչին ես նման: Մի կապիկի:

ԹԱԳՈՒՇ.

Իսկ դու քո ձիուդ վրա ի՞նչին կը լինես նման: Մի ճանճի:

ԺԱՆԻԿ.

Ես հայրիկի բարձր կօշիկները կը հագնեմ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Հայրիկի կօշիկները, հօ գլխով ստով մէջը կը մանես: Աշխարհի մատով ցոյց տալու կը դառնաս:

ԺԱՆԻԿ.

Ես գիտեմ թէ ի՞նչ կը դառնամ (դուրս է գնում):

ԹԱԳՈՒՇ.

Մարիամ, Մարիամ (Մարիամը ներս է մտնում) Մարիամ չը թողնես որ Ժանիկը հայրիկի կօշիկները հագնի, հայրիկը կը բարկանայ:

ՄԱՐԻԱՄ. (սարսափած).

Թագուշ, այդ ի՞նչ ես անում: Մայրիկի ամենաթանկագին հովանոցը այս սեւաւիւն ի՞նչ ես վերցրել:

ԹԱԳՈՒՇ.

Խնդրեմ՝ առանց նկատողութիւնների: Աւելի լաւ է դու քո գործիդ նայես: Հաւը մորթել ես: ՄԱՐԻԱՄ.

Այո, պիտի մորթեմ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մարիամ, Մարիամ ջան, մի թող որ Ժանիկը հայրիկի կօշիկները հագնի. նա ինձ միշտ բարկացնում է:

ԺԱՆԻԿ (պիտակով եւ հայրիկի կօշիկներով մըտնալը ձեռքին).

Ի՞նչ. Մարիամը ինձ պիտի չը թողնի: Ապա մէկ փորձի (սալառնում է մտրակով):

ԹԱԳՈՒՇ (վախեցած).

Ես բան չեմ տեսլ (Թագնւում է Մարիամի ետեւ):

ԺԱՆԻԿ:

Վախեցա՞ր, հա՛:

ՄԱՐԻԱՄ.

Ժանիկ, տես, հայրիկի կօշիկները քոփցդ ընկնում են, քոնը հագիր:

ԺԱՆԻԿ (մտրակը խաղացնելով).

Այսօր մենք ենք հրամայում, հասկանում ես, մենք: Ձին պատրաստ է:

ՄԱՐԻԱՄ (պատուհանից նայում է).

Գէորգը արդէն թամբած դուրս է բերում:

ԹԱԳՈՒՇ.

Չեմ ուզում քո ձի հեծնելդ տեսնեմ: Ամաչեցնելու ես մեզ, էլ ոչինչ. ցնդոտ: (Շտապով)

դուրս է գնում՝ հովանոցը քաց առած)։

ԺԱՆԻԿ (աշխատելով ետեւից համնել)։

Բ՞նչ, Բ՞նչ։ Ապա մէկ էլի կրկնիր, կրկնիր էլի (դռան շէմքին քիչ է մտում ընկնի, դուրս է գնում)։

ՄԱՐԻԱՄ.

Տէր Աստուծ, երանի երբ պիտի ազատեմ
այս դժոխքից։

ՎԱՐԱՊՈՂ

ԱՐԱՐԻԱԾ ԵՐԿՐՈՐԳ

Նոյն սենսակը։ Կիւիկի թրջած գլխարկն և տիկնիկը
ընկած են տախտի վրա։

ՏԵՍԱՐԱՆ Ի.

Լիլիկ, ԹԱԳՈՒՇ և վերջը ԺԱՆԻԿ.

Լիլիկ (շորերը թրջած են, ոտնամանը ցեխոս)։

Ահ, այս անձրևը, անձրևը։ Չը թողեց որ
զբօանեմ։ Եւ այնպէս ուտել եմ ուզում։ Արդէն
ժամի երեքն է։ Սովորաբար այս ժամին ենք
ճաշում։ Գնամ, պահարանից ինձ համար ընկուզի
մուրաբա հանեմ։ (ուզում է գնալ, մտնում է Թա-
գուշը յուսահատած)։ Վայ, այդ Բ՞նչ է։

ԹԱԳՈՒՇ.

Սաստիկ անձրև էր գալիս, մայրիկի արևի
նոր հովանոցը բոլորովին թաց եղաւ։

Լիլիկ.

Իսկ ցեխը հրտեղից է։

ԹԱԳՈՒՇ.

Անպիտան ժանիկը ձին մօտիցս քշեց, ամ-
բողջ հովանոցը ցեխոտեց։ Հիմա մայրիկը Բ՞նչ
կասի։ (Յուսահատած նստում է)։ Իսկ դու, այդ
Բ՞նչ ես դառել։

Լիլիկ (կեղծ հանգստութեամբ)։

Ոչինչ, շորս կը լւացւի, իսկ կօշիկներս Մա-
րիամը կը սրբի։ (Մտնում է ժանիկը, առանց
մէկ կօշիկի. իսկ միւս կօշիկն էլ սաստիկ ցեխոտ-
ած, նոյնպէս եւ գլխարկն ու շորերը)։

ԹԱԳՈՒՇ և Լիլիկ.

Ահ, ժանիկ, այդ Բ՞նչ ես դառել։
ԺԱՆԻԿ (յուսահատած ընկնում է աթոռի վրա)։

Լաւ պրծայ, բայց հատ կօշիկն, հատ կօ-
շիկս... կորաւ, ձիս էլ փախաւ ու մենակ առն
եկաւ։ Հիմա ես Բ՞նչ պիտի անեմ։ (Ճածկում է
երեսը ձեռքերով եւ սկսում է լաց լինել. քոյրերը
աշխատում են նրան մխիթարել)։

Լիլիկ.

Ձին քեզ վայր գցեց։

ԺԱՆԻԿ (գլխով դրական նշան անելով)։

Այն։

ԹԱԳՈՒՇ.

Իսկ կօշիկդ հոտիցք ընկաւ։
ԺԱՆԻԿ.

Նա այնպէս վագեց, որ սոս անպանդակից
դուրս պրծաւ և կօշիկս հանւեց։

Լիլիկ.

Կը կանգնեցնէիր ու կը վերցնէիր կօշիկը։

ԺԱՆԻԿ.

Չը կարողացայ, հեռու տարաւ, և ես վայր ընկայ:

ԹԱԳՈՒՇ.

Տէր Աստուած, Տէր Աստուած, հիմա ի՞նչ անենք (մտնում է Մարիամը):

ՏԵՍԱՐԱՆ II.

ՆՈՑՆԵՆՐԸ և ՄԱՐԻԱՄԸ

ՄԱՐԻԱՄ.

Ճաշի համար իւր և շաքար է հարկուող:

ԼԻԼԻԿ.

Ի՞նչ, ճաշ դեռ պատրաստ չէ:

ՄԱՐԻԱՄ.

Դուք գնացիք և ոչինչ չը աւիք ճաշի համար:

ԹԱԳՈՒՇ (ըարկացած).

Կարող էիր ինքդ վերցնել:

ՄԱՐԻԱՄ.

Չը գիտէի որ հրամանքդ թոյլ կը տաք:

ԼԻԼԻԿ (լայլան ծայնով).

Ապա ուրեմն ճաշը երբ կը լինի պատրաստ:

ՄԱՐԻԱՄ.

Գուցէ երկու, կամ երեք ժամից յետոյ:

ԹԱԳՈՒՇ և ԼԻԼԻԿ.

Բայց մենք ուտել ենք ուզում:

ՄԱՐԻԱՄ.

Ես ի՞նչ անեմ: Իւղն ու շաքարը աւէք:

ԹԱԳՈՒՇ (անհամբերութեամբ).

Գնա, ինքդ բանալիքը վերցրու. սեղանի վրա է ընկած:

ՄԱՐԻԱՄ.

Շատ բարի (դուրս է գնում):

ԼԻԼԻԿ (տախտի վրա ընկնելով).

Այսպէս էլ անբախտութիւն. ես սաստիկ քաղցած եմ և մրսում եմ:

ԺԱՆԻԿ.

Հայրիկը հիմա ի՞նչ կասի:

ԹԱԳՈՒՇ.

Մայրիկի հովանոցը ի՞նչպէս սրբեմ:

ՏԵՍԱՐԱՆ III.

ՆՈՑՆԵՆՐԸ և ԱՆՆԱՆ (Լուում է դռան թրխկթրխկոց):

ԼԻԼԻԿ և ԹԱԳՈՒՇ.

Մտէք: Ո՞վ է:

ԱՆՆԱ (դռան նտնից).

Կարելի՞ է:

ԼԻԼԻԿ (ուրախ).

Աննա մօրաքոյրն է (վազում է դէպի դուռը ևս քաց անում): Ի՞նչ լաւ եղաւ, մօրաքոյր, որ եկար:

ԱՆՆԱ (հազնւած. գլխարկը գլխին. առանց երեսաների վրա նայելով).

Եկայ ձեզ մնաս բարե ասելու:

ԵՐԵՄԱՆԵՐԸ (սարսափած).

Դու գնում ես:

ԱՆՆԱ.

Այո. այստեղ ես էլ գործ չունեմ: Գուք ինքներդ շատ հիանալի կառավարում էք այստեղ, իսկ ես մեր տանը հարկաւոր եմ:

ԵՐԵՆԱՆԵՐԸ.

Ա՛հ, մօրաքոյր:

ԱՆՆԱ.

Ասելու բան ունէ՞ք:

Լիլիկ (զրկելով նրան).

Մի գնայ: Ես նորից կուզէի լսել, ոչ թէ հրամայել:

ԱՆՆԱ.

Ի՞նչ, երեի հանաք ես անում:

ԹԱԳՈՒՇ (ցածր).

Ո՛չ, Լիլիկը հանաք չի անում:

ԺԱՆԻԿ (նոյնպէս).

Այո, մօրաքոյր:

ԱՆՆԱ.

Է՛հ, երեխաներ, երեխաներ: Մի երկու ժամ առաջ ի՞նչպէս էիք մեծերից զանգատում և ի՞նչեր էիք ասում, որ ստիպւած էք նրանց միշտ հնազանդւելու:

ԺԱՆԻԿ (ընդհատելով).

Այս երկու ժամում շատ բան փոխուեց:

Լիլիկ.

Ո՛հ, շատ բան: Իրար հետ կուում էինք, Թագուշը մայրիկի հովանոցն է փչացրել, Փանիկը հայրիկի կօշիկն է կորցրել, ես էլ այնպէս

քաղցած եմ. ճաշը միայն երեք ժամից պատրաստ կըլինի:

ԱՆՆԱ.

Բայց չէ՞ որ դուք ազատութիւն էիք ուզում: ԺԱՆԻԿ.

Մեզ թւում էր թէ աւելի հեշտ է հրամայել, քան թէ լսել:

ԹԱԳՈՒՇ.

Ա՛հ, մօրաքոյր, ի՞նչ դժւար է եղել հրամայել:

Լիլիկ և ԺԱՆԻԿ (համոզւած ծայնով).

Մենք դեռ չենք սովորել հրամայել:

ԱՆՆԱ. (ընթշուժեամբ).

Այո, իմ փոքրիկներ, պէտք է հրամայել էլ սովորել, ինչպէս որ դեռ պէտք է լսել սովորել: Ով լսել չը դիտի, նա հրամայել էլ չի սովորի: Իսկ հիմա, քանի որ ինքներդ էք ուզում, վերջանում է ձեր ազատութիւնը:

Լիլիկ.

Կեցցէ, մօրաքոյր:

ԺԱՆԻԿ (ձգւելով եւ պատիւ տալով զինտրիպէս).

Պատրաստ եմ ծառայելու ձեր հրամանին, ձեր գերազանցութիւն:

ԹԱԳՈՒՇ.

Ափսոս մեր թագաւորութիւնը: (Շրջապատում են մօրաքրոջը):

Վ Ա Ր Ա Ղ Ո Յ Ր

Պահմարացիկ . . . . . 3 հրևս

Աղաաութիւն (ըովանդակութիւնը փոխ է ստաւծ
լինելու համար) . . . . . 9 »

« Ազգային գրադարան

NL0396832

9475

ԳԻՆԸ 5 ԿՈՊ.

Պահեստը՝ Թիֆլիս «ԳԻՐ» գրախանութուն: